

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI YÖNETMELİĞİ(BKK:2000-284)

Karar Tarihi	Yönetmelik	Yürürlük Tarihi	Yayın Tarihi	RG Sayısı
14.02.2000	No: 4045 YT 2000-284	12.04.2000	12.04.2000	24018

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

MADDE 1 - AMAÇ

Bu Yönetmeliğin amacı; yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğinin, iç ve dış menfaatlerinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımlarını belirlemek, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını düzenlemektir.

MADDE 2 - KAPSAM

Bu Yönetmelik; yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğinin, iç ve dış menfaatlerinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeleri, bunların toplanmasını ve işlemini yürüten bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili birim ve kısımlarının belirlenmesini, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personeli, ayrıca bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatlarında sürekli görevlendirilecek bütün personel için yapılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının esas ve usullerini, bunu yapacak mercileri, hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacak gizlilik dereceli yerlerde çalışan kamu personeli ile meslek grupları ve üst kademe yöneticilerini kapsar.

MADDE 3 - DAYANAK

Bu Yönetmelik 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanununun 1 inci maddesine dayanılarak çıkarılmıştır.

MADDE 4 - TANIMLAR

Bu Yönetmelikte geçen;

- Gizlilik dereceli bilgi ve belgeler: Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devletin güvenliğini, iç ve dış menfaatlerini, ulusal varlığını ve bütünlüğünü zarara uğratabilecek veya tehlikeye düşürebilecek mesaj, doküman, rapor, araç, gereç, tesis ve yerler hakkında kayıt edilmiş veya edilmemiş bilgi ve belgeleri,
- Gizlilik dereceli birim ve kısım: Gizlilik dereceli bilgi ve belgelerin bulunduğu bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarındaki makam sıralamasını,
- Gizlilik dereceli yer: Gizlilik dereceli mesaj, doküman, rapor, araç, gereç ve tesisler ile korunmaması halinde iç ve dış menfaatlerimizin zarar görebileceği materyallerin muhafaza edildiği, bulundurulduğu ve bunların korunması için güvenlik tedbirleri alınmış olan her türlü dolap, kasa, oda ve sınırlandırılmış bölgeyi,

- d) Gizlilik dereceleri: Yetkisiz kimselere açıklanması sakıncalı görülen bilgilerin önem derecesine göre sıralanması ve adlandırılmasını,
- e) Bilmesi gereken: Bir gizli evrakı veya dokümanı ancak görevinden dolayı öğrenen, onu inceleyen, uygulayan ve korumaktan sorumlu bulunanları,
- f) Arşiv araştırması: Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişiği ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının mevcut kayıtlardan saptanmasını,
- g) Güvenlik soruşturması: Kişinin kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığının, kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerinde ilişiği ile adli sicil kaydının ve hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunup bulunmadığının, ahlaki durumunun, yabancılar ile ilişisinin ve sır saklama yeteneğinin mevcut kayıtlardan ve yerinden araştırılmak suretiyle saptanması ve değerlendirilmesini,
- h) Mesaj: Açık veya kapalı olarak her türlü haberleşme araçlarıyla gönderilmek üzere hazırlanmış bilgi veya haberleri,
- i) Doküman: Mesaj dışında kalan her türlü yazılı, basılı veya teksir edilmiş kitap, dergi, broőür, etüd, mektup, program, emir, mumlu kağıt, kroki, plan, harita, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, manyetik bant, disket ve benzeri diğer belgelerle kayıt edilmiş veya kayıt edilmemiş her türlü bilgi ve belgeleri içeren materyalleri,
- j) İstihbarat: Çeşitli kaynak ve araçlardan elde edilen haberlerin sınıflandırılması, kaydı, kıymetlendirilmesi ve yorumlanmasından çıkarılan sonucu,
- k) Yıkıcı ve bölücü faaliyet: Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı, Devletin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmeyi, temel hak ve hürriyetleri yok etmeyi hedefleyen faaliyetleri,
- l) Üst kademe yöneticileri: Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının üst kademelerinde görev alan ve genel devlet politikası içerisinde, kuruma verilmiş olan kamu hizmetlerinin sevk ve idaresinde yetkiyi haiz olup, sorumluluk taşıyan, en üst düzeyde yönetsel politika konularında karar verme sorumluluğuna sahip olan, kuruluşun planlama, örgütlendirme, personel ve kadrolarını yönetme, denetim ve temsil gibi işlevlerini yapan en az genel müdür ve benzeri düzeyde kişileri, ifade eder.

MADDE 5 - GİZLİLİK DERECELERİNİN SINIFLANDIRILMASI

Gizlilik dereceleri aşağıda belirtildiği şekilde dört sınıfa ayrılır.

- a) Çok gizli: Bilmesi gerekenlerin dışında diğer kişilerin bilmelerinin istenmediği ve izinsiz açıklandığı takdirde Devletin güvenliğine, ulusal varlık ve bütünlüğe, iç ve dış menfaatlerimize hayati bakımdan son derece büyük zararlar verecek, yabancı bir devlete faydalar sağlayacak ve güvenlik bakımından olağanüstü önemi haiz mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.
- b) Gizli: Bilmesi gerekenlerin dışında diğer kişilerin bilmelerinin istenmediği ve izinsiz açıklandığı takdirde Devletin güvenliğine, ulusal varlık ve bütünlüğe, iç ve dış menfaatlerimize ciddi şekilde zarar verecek, yabancı bir devlete faydalar sağlayacak nitelikte olan mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.
- c) Özel: İzinsiz açıklandığı takdirde, Devletin menfaat ve prestijini haleldar edecek veya yabancı bir devlete faydalar sağlayacak nitelikte olan mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için

kullanılır.

d) Hizmete özel: Kapsadığı bilgi itibarıyla çok gizli, gizli veya özel gizlilik dereceleri ile korunması gerekmeyen fakat bilmesi gerekenlerden başkası tarafından bilinmesi istenmeyen mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

MADDE 6 - GİZLİLİK DERECELİ BİRİM, KISIM VE GÖREVLER

Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları; varsa, gizlilik dereceli birim ve kısımlarıyla görevlerin neler olduğunu belirleyen gizlilik dereceli yönergelerini Başbakanlığın uygun görüşünü alarak yürürlüğe koyarlar ve güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak makamlara gönderirler.

İKİNCİ BÖLÜM Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasını Yapacak Makamlar ve Uygulanacak Esaslar

MADDE 7 - GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINI YAPACAK MAKAMLAR

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yapılır.

İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı'ndaki bilgi kayıtları ile Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'ndeki adli sicil kaydı, talepleri üzerine, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını yapacak makamlar ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilgili birimlerine verilir.

MADDE 8 - HAKKINDA GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI YAPILACAK PERSONEL

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması; gizlilik dereceli birim ve kısımlar ile askeri, emniyet, istihbarat teşkilatlarında ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalıştırılacak personel hakkında yapılır.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirlikleri, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını; bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımları ile yurtdışı teşkilatında ve askeri, emniyet, istihbarat teşkilatlarında ve ceza infaz kurumu ve tutukevlerinde çalıştırılacak personel hakkında yapar.

Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı; Emniyet Genel Müdürlüğü ve mahalli mülki idare amirliklerinin görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, güvenlik soruşturmasını Milli İstihbarat Teşkilatında, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kadro ve kuruluşlarında çalışacak personel ile bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşlarının gizlilik dereceli birim ve kısımlarının hiyerarşik olarak bağlı bulunduğu üst kademe yöneticilerinden müsteşar, genel müdür, vali, büyükelçi ve müstakil birim amirleri ile bunların yardımcıları ve ayrıca yurtdışı teşkilatında sürekli görevlendirilecek bütün personel hakkında, arşiv araştırmasını ise sadece gizlilik dereceli birim ve kısımlarda görev alacaklar ile bunların bu fıkrafta sayılanlar dışında kalan yöneticileri ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapar.

Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ile Emniyet Genel Müdürlüğü'nün birbirlerinin personeli hakkında yapacakları güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının esas ve usulleri ile bu Yönetmeliğin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgelerin karşılıklı değişimi Başbakanın onayıyla yürürlüğe konulacak esaslar ile düzenlenir.

MADDE 9 - TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNCE YAPILACAK GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE

ARŞİV ARAŞTIRMASI

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kadro ve kuruluşlarında yer alacak personelin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması, Türk Silahlı Kuvvetlerince bu Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanacak yönerge uyarınca yapılır.

MADDE 10 - GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASININ YENİLENMESİ

Gerekli görülen hallerde ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yenilenmesini isteyebilirler.

MADDE 11 - GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASINDA ARAŞTIRILACAK HUSUSLAR

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında kişinin içinde bulunduğu ortam da dikkate alınarak;

- a) Kimlik kontrolü, kimlik kayıtlarının doğruluk derecesi, uyrukluğu, geçmişte yabancı bir devletin uyrukluğuna girip girmediği,
- b) Kolluk kuvvetleri tarafından halen aranıp aranmadığı, kolluk kuvvetlerinin ve istihbarat ünitelerinin arşivlerinde bilgiler bulunup bulunmadığı, adli sicil kaydının ve hakkında bir tahdidin olup olmadığı,
- c) Yıkıcı faaliyetlerde bulunup bulunmadığı ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanuna ve Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı davranıp davranmadığı,
- d) Şeref ve haysiyetini ihlal edecek ve görevine yansıyacak şekilde kumara, uyuşturucuya, içkiye, paraya ve aşırı bir şekilde menfaatine düşkün olup olmadığı, ahlak ve adaba aykırı davranıp davranmadığı,
- e) Yabancılarla, özellikle hasım ve hasım olması muhtemel Devlet mensupları ve temsilcileriyle ilgi derecesinin iç yüzü ve nedeni,
- f) Sır saklama yeteneğinin olup olmadığı, araştırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasında İzlenecek Yöntem

MADDE 12 - YÖNTEM

Bu Yönetmelik kapsamına giren bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında aşağıdaki yöntem izlenir:

- a) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması formundaki sorular nüfus kayıtlarında yapılan tashih ve değişiklikler belirtilmek ve isimler açıkça yazılmak suretiyle cevaplandırılır ve nüfus cüzdanı örneği noksansız olarak doldurularak istek yazısı ekinde soruşturmayı yapan makama bildirilir.
- b) Hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması istenilen kişiler için kurum ve kuruluşunca Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden sağlanan adli sicil kaydıyla ekteki formdan bir örneği kişinin nüfusa kayıtlı olduğu il valiliğine, bir örneği ikamet ettiği il valiliğine, bir örneği Emniyet Genel Müdürlüğüne, bir örneği de ilgisine göre Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Bir örneği de istekte bulunan kurum ve kuruluşun dosyasında saklanır. Türk Silahlı Kuvvetlerince yaptırılacak arşiv araştırmalarında forma adli sicil kaydının eklenmesi zorunlu değildir.
- c) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması isteminin ilgili makama ulaşmasından itibaren

arşiv araştırması sonuçları en geç 30 gün, güvenlik soruşturması sonuçları en geç 60 gün içinde cevaplandırılır.

Soruşturma ve araştırma sonucunu içeren bilgi ve belgeler ilgilinin güvenlik makamlarındaki dosyasında asgari "gizli" gizlilik derecesinde saklanır.

d) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını isteyen makama, kişi hakkında karar vermeye yeterli bilgiler aktarılır.

e) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının nasıl ve ne şekilde yapılacağı, soruşturma ve araştırma yapmaya yetkili makamların görev talimatları ile belirlenir.

f) Mahalli mülki idare amirliklerince yapılmış olan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında olumsuz durumu saptananların evrakının bir örneği dosya açılmak üzere Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilir.

g) Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasında olumsuz durumu saptananlarla ilgili bilgiler Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğüne karşılıklı olarak birbirlerine aktarılır.

h) Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığınca yapılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması istemleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin istemleri hariç, doğrudan Başbakanlığa iletilir.

MADDE 13 - GİZLİLİĞE UYMA

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının her evresinde kesinlikle gizliliğe uyulur. Soruşturma ve araştırma evre ve sonucu bilmesi gerekenlerden başkasına açıklanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

MADDE 14 - SORUMLULUK

İlgili bakanlık ile kamu kurum ve kuruluşlarının amirleri güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını bu Yönetmelik hükümlerine göre yaptırmaktan sorumludurlar.

MADDE 15 - DEĞERLENDİRME

Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen bilgilerin olumsuz olması halinde, kişinin gizlilik dereceli birim, kısım ve gizlilik dereceli yerler ile askeri, emniyet ve istihbarat teşkilatları, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalıştırılıp çalıştırılmamaları, yer değiştirerek bu görevlere devam edip etmemeleri gibi hususları incelemek ve sonucunu sorumlu amirin takdirine sunmak üzere; Başbakanlık ve bakanlıklarda müsteşarın, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında en üst amirin, üniversitelerde rektörün, illerde valinin başkanlığında, personel birim amiri, hukuk müşaviri ve varsa güvenlik işlerinden sorumlu birim amirinden oluşan "Değerlendirme Komisyonu" kurulur. Türk Silahlı Kuvvetlerinde bu Komisyonun oluşumu kendi yönergeleri ile belirlenir. Değerlendirme Komisyonunun çalışma tutanakları ve kararları gizlidir.

MADDE 16 - YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN HÜKÜMLER

8/3/1990 tarihli ve 90/245 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 -

Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde öngörülen yönergeler Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde çıkarılır.

GEÇİCİ MADDE 2 -

Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacak olanlar dışında kalanlar hakkında, 26/10/1994 tarihli ve 4045 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış bulunan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda ilgililerin dosyasına konulmuş olan ve mahkemelerce verilen cezalara ilişkin adli sicil kayıtları dışındaki kayıt ve fişler ilgilinin başvurusu aranmaksızın dosyasından çıkartılır ve imha edilir.

GEÇİCİ MADDE 3 -

Bu Yönetmelik hükümlerine göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılacak olanlar hakkında daha önce yapılmış olan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonuçları geçerliliğini korur.

MADDE 17 - YÜRÜRLÜK

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18 - YÜRÜTME

Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GÜVENLİK SORUŞTURMASI VE ARŞİV ARAŞTIRMASI FORMU

Soyadı Adı

1- İkametgah Adresi

2- Halen Oturma Adresi

3- Öğrenim durumu En Son Bitirdiği Okulun Adı ve Yeri Tarihten Tarihe.....19.....19...

4- Aileye Dair Bilgiler Soyadı Adı ...Doğum yeri ve Tarihi...Uyrukluğu...Yaşayanların Adresi Babasının

Annesinin

Eşinin

Kardeşinin

(18 Yaşından Büyük olanlar)

5- En Son Çalıştığınız Yer İşinin Çeşidi...Tarihten Tarihe...İşveren Adresi...Ayrılış Sebebi

6- HAKKINIZDA VERİLMİŞ BULUNAN MAHKUMİYET HÜKMÜ VEYA HALEN DEVAM EDEN CEZA DAVASI BULUNUP BULUNMADIĞI (VAR / YOK) YUKARIDAKİ BİLGİLERİN DOĞRU OLDUĞUNU BİLDİRİRİM:

İMZA VE TARİH NÜFUS CÜZDAN SURETİ Soyadı :

Adı :

Baba Adı :

Ana Adı :

Doğum Yeri :

Doğum Tarihi :

Medeni Hali :

Uyrukluğu :

Dini :

İl :

İlçe :

Mahalle :

Köy :

Cilt No :

Sayfa No :

Kütük Sıra No :

Veriliş Sebebi :

Veriliş Tarihi :

Seri No :

Kayıtlı Olduğu :

Nüfus İdaresi :

Askerlik Hizmeti :

a) Başlama Tarihi:

b) Terhis Tarihi :

Cezaları :

NÜFUS CÜZDANI SURETİNİ ONAYLAYANIN SOYADI ADI GÖREVİ İMZA - MÜHÜR TARİH NOT:
BU FORM KESİNLİKLE DAKTİLO İLE DOLDURULACAKTIR

